

VISOKA UDELEŽBA NA PRAZNIKU TISKA je najboljša priznanje našemu gibanju

Tri dni so se vrstile na dvorišču gostilne «Brochetta» najrazličnejše manifestacije Slovenske in italijanske kulturne prireditve - Govora tovarišev Vidalija in Bernetičeve

V nedeljo se je svečano zaključil Festival demokratičnega tiska, ki je trajal kar tri dni in je privabil tisoče in tisoče obiskovalcev. Bil je to najlepši praznik, kar jih je Trst videl vsa ta leta, odkar se redno vršijo kampanje demokratičnega tiska in s njimi povezane najrazličnejše veselice.

Obišren in prijazen vrt gostilne Brochetta pri Sv. Ivanu so naši vrli tovariši spremeni- li v pravo mesto za živimi ulicami, številnimi stojnicami in razstavnimi paviljoni, ki je nudilo veselo sliko živahnih napisov z borbenimi gesli in naslovi naših demokratičnih časopisov. Občinstvo se je vse tri dni zbiralo okrog stojnic in razstavnih paviljoni, ki je nudilo veselo sliko živahnih napisov z borbenimi gesli in naslovi naših demokratičnih časopisov. Občinstvo se je vse tri dni zbiralo okrog stojnic in razstavnih paviljoni, ki je nudilo veselo sliko živahnih napisov z borbenimi gesli in naslovi naših demokratičnih časopisov.

Tudi pri soprodu je bilo poskrbljeno za otroke, mlade in stare tako da ni nihče ostal prikrajšan. Festival se je otvoril v petek 25. septembra z večerom, posvečenim v celoti kulturnim manifestacijam. Ob veliki udeležbi demokratične ljudstva ki je dokazalo, kako ljubi svoj tisk in razume njegovo ogromno važnost posebno v današnjih razmerah, so se vrstili na odru številni, baleti, zbori, soloprevi članov slovenskih in italijanskih prosvetnih društev. Na koncu so prisotni z velikim zanimanjem in navdušenjem sledili dokumentarnemu filmu «Prvi maj 1953 v Trstu».

Drugi dan, v soboto je bila na soprodu otvoritev že omenjenih razstav grozjda in združništva, turnir v košarki in kot glavna točka ples s tekmovalcem med pesnimi orkestri in izvolitvijo «zvezde» demokratičnega tiska.

V nedeljo, zadnji dan festivala, so se že ob 11. uri oglašili zvoki godbe Rinaldi, ki je imela svoj koncert kateremu so pozorno sledili številni ljubitelji godbe. Zgodaj popoldne so pa naši najmlajši, in z njimi tudi starejši smreli nad zabavnimi dogodivščinami junakov lutkovnega gledališča in se pri tem od srca zabavali. Sledil je nastop mladink in skupine koroskih mladincev, ki so nenadoma obiskali naš veliki praznik tiska in jih je zato naše ljudstvo tem bolj navdušeno pozdravilo, dočim so na Rotondi ljubitelji športa pričakovali izid tekme v hitri hoki «Pokal demokratičnega tiska».

Medtem se je na prostoru festivala zbrala ogromna množica demokratičnega ljudstva, ki je vrela z vseh strani in vseh travmavej, ki so prihajali na Rotondo. To je bil znak da se približuje čas govorov tov. Bernetičeve in Vidalija, ki jih nihče ni hotel zamuditi. Vsi, ki prej niso mogli priti so pohiteli, da slišijo glas voditeljev tržaškega delovnega ljudstva, glas resnice in vzpodbude v teh težkih, za naš ob- stoj tako nevarnih časih. Zbo- rovanje je otvoril ob veliki po- zornosti tisočev poslušalcev v vrsti in na ulici tov. Šiškovič, ki je takoj pod besedo to- varišici Marjli Bernetičevi na-

menstnici sekretarja naše Partije. Govornica je poudarila važnost demokratičnega tiska, tega dragocenega orožja v borbi proti obkroževanju titovske tolpe in ostalih nacionalistov; ki netiljo sovraštvo in skušajo pridobiti podporo med tu- ževci in Italijani. Obsodila je vse spletke proti našemu obstoju in ponovno približa stališče komunistov, ki se borijo za ustanovitev STO.

Sledil je tov. Vittorio Vidalija, ki se je v svojem zanimivem govoru dotaknil borb delovnega ljudstva za izboljšanje živ- ljenjskih pogojev in orisal važnost, ki jo ima v teh bor- bah demokratični tisk. Razkrinjal je manevre okrog ma- le ljudske republike Albanije, kateri hočejo titovski, grški, turški in rimski državniča za- jamčiti neodvisnost s tem, da jo mislijo sport v Sovjetski morala postati njihova žrtev kot je žrtev STO, ki ga hočejo razkosati. Za nas je edini iz- hod uveljavitev mirovne po- godbe; zato je pozval vse državljane naj podpisujejo za- htevo po začasnih civilni upra- vi, kot začasnih rešitvi. Potem, ko se je dotaknil stanja, ki je nastalo v našem mestu, kjer

ustvarjajo javno mnenje fa- šisti, je tov. Vidalija pozval vse prisotne, naj v spominu na one, ki so za širjenje demokra- tičnega tiska tvegali zapore in tudi smrt, širijo in podpi- rajajo demokratični tisk, kajti to je danes dolžnost ne samo komunistov, temveč vseh de- mokratov.

V veselem razpoloženju, s plesom, pesmijo in živahnimi

govorami se je zaključil ta uspešni, nepozabni Festival tiska resnice in pravice, ki se vztraj- no bori za boljše življenje de- lovnega ljudstva in za mir v svetu.

Orednji praznik demokratičnega tiska je vsestransko uspešen in je predstavlja za demokratično gibanje velik korak dalje.

MNOŽIČNE ARETACIJE V PRESTOLNICI HRVATSKE

KMETJE SO POGNALI V ZRAK zadružni dom v Imotu pri Zagrebu

Ob razpustu zadrug so se odkrile velike sleparije - Za manevre so titovci rekvirirali vsa prevozna sredstva - Nezadovoljstvo zagrebških visokošolcev zaradi bednih štipendij

IZ ZAGREBA — Avgusta in prve dni septembra so se v Zagrebu vršile aretacije med tovarniškimi delavci, uradniki, študenti in vojaškimi akademiki. Vsi aretiranci so obtoženi «komuniformalističnega delovanja» in «organiziranja prevarniških zarot». Zgleda, da je titovska policija našla v šte- vilnih tovarnah, na univerzi in med vojaki sledov aktivne- ga profireziškega odpora, kateremu ne more priti do ži- vega. Policijske oblasti si zelo prizadevajo onemogočiti pod- talno delovanje, ki pa narašča iz dneva v dan in zajema ve- dno širše število ljudi.

Veliko zmešnjavo je na vasi povzročila uredba o preokretu titovske politike na vasi. Ze samo dejstvo, da je titovska vlada sprostita roke likvidaci- cij kmetijskih zadrug, je dalo povod za razpustitev velikega števila zadrug, do katerih ju- goslovanski kmetje ne čutijo nobenih simpatij, ker so bili vnanje prisiljeni in ker jim ni- so nudile nobene koristi.

Uredba o spremenjeni politi- ki vlade do vasi je privedla torej do razpustitve velikega števila zadrug in do spremenit- ve značaja v vseh ostalih, ki so postale kapitalistične zna- čaja.

V vseh zadrugah, ki so se razpustile, so kmetje navali- li na svoje imetje. Zgodilo pa se je, da večina kmetov ni dobi- la več vsega, kar je vložila v zadrugo ob njenem nastanku. Le nekaj elementov je zaboga- lilo v sleparijah, tatvinami in izžemanjem ostalih članov.

V vasi Imot pri Zagrebu se

je zgodilo, da vodstvo zadrug ni hotelo vrniti trem kmetom njihove imovine. Po noči pa je zletel v zrak zadružni dom skupno z zadružnim predsed- nikom.

Kmetje so zelo pritožujejo, da jim je vojska popolnoma opustošila polja. Oblasti so ob- ljubile, da bodo škodo povrni- le. Dejstvo pa je, da bodo mo- rali kmetje leta in leta čakati na povračilo škode. Odkodni- pa ne bo mogla popraviti vse ogromne škode, ki jo povzročila arealistična pajca- da manevrov.

Po Zagrebu se ob priliki ma- nje more naprej z 2500 ali 3000 din na mesec. Vsa štipendija jim gre za prenočevanje v umazanih brigah in za kosilo ter večerjo. Kje pa so knjige, koleki, zvezki in vse, kar študent potrebuje? Kje so priboljš- ki k ogabni hrani, ki jo dobi- vajo po menzah? Vse to na- pravilja iz univerze središče protestov, nerganja in aktivne- ga odpora. Zato pa so se med študenti vršile aretacije. Saj je dovolj protestirati zaradi slabih hrane ali zaradi prenizke štipendije in si že v lujnji kot ekonimformista.

Sola se je začela. Z veseljem in radovednostjo se najmlajši lotevajo svojih prvih korakov, z resnostjo nadaljujejo starejši. Upamo, da bo naša šola, ki ima toliko sovražnikov, lahko postala enakopravna italijanski in da bo zajela vse slovenske otroke, ki jih danes marsikateri starši iz neopravičljivega strahu pošiljajo v italijanske šole. Zavedajmo se, da nihče ne spoštuje tistega, ki se ne zaveda svoje narodnosti.

„SKRIVNOSTI“ SOVJETSKEGA ŠPORTA

Radovedni gostje

Pred kratkim se je vrnila iz Sovjetske zveze skupina 16 italijanskih športnih tehnikov in novinarjev, ki so prebili tri tedne v Sovjetski zvezi in si ogledali sovjetske športne naprave ter spoznali skrivnosti uspehov sovjetskih športnikov. Iz tega potova- nja je športni dopisnik lista «Unità» Martin objavil vrsto zelo zanimivih člankov, ki jih bomo v naslednjih tednih ponali- snili v izviru, prepričani, da bo tudi naše bralce zanimalo vse, kar je delegacija na lastne oči videla v ZSSR.

Zmaga, ki so jih dosegli sovjetski športniki na olimpijadi v Helsinkih, uspeh sovjetskih vesla- lcev, drsalcev, košarkarjev v zadnjih mednarodnih tekmah so zbudili ogromno zanimanje in radovednost vseh športnikov sveta. V stari carski Rusiji se šport skorod- ni goji in zato je tem bolj za- gonetno za kapitalistični svet, kako se je mogel šport v novi, socialistični državi tako naglo razviti in doseči takšne nevidne uspehe. Za razmere, ki vladajo v kapitalističnih državah, kjer je športno delovanje vedno poveza- no s profesionalizmom in veliki- mi dobitki, je skoro nerazumljivo, da more imeti šport v SZ takšen množični značaj.

Toda v Sovjetski zvezi ne predstavlja šport delovanja zase, ločnega od ostalega delovanja, temveč je važen del življenja vsakega človeka. V Sovjetski zvezi je šport krasna zabava, ko- ristna ljudem.

Sovjetski voditelji imajo vedno v vidu, da mora šport služiti za to, da postanejo ljudje bolj zdravi, odpornejši, da manj boleajo in dlje živijo. Šport mora ko- ristiti onim, ki delajo ali se učijo buditi mora v njih najbolj ple- menita človeška čustva, napravi- ti jih bolj vesele in dobre.

Državljanj Sovjetske zveze so razumeli važnost teh besed: nihče ne sili sovjetskih državlja- nov politično stajati, vpisati se v «Dinamo», vsajati zgodaj in od- hajati na treninge. Država ni storila drugega, kot da je na- vse načelno nudila svojim držav- ljanom možnost športnega delo- vanja. Zgradila je brezštevilne stadione in igrišča, ustanovila posebne šole, ustvarila univerze za športne tehnike, preprečila profesionalizem a istočasno po- skrbela, da se športniki udeležu- jejo tekem, ne da bi morali sami nositi stroške.

Uspehi sovjetskega športa so zadnje velike kampanje prepri- čevali. Vzoredno s kulturnim razvojem prebivalstva se je raz- vijala strast za plemenito športno udeleževanje. Znano je, da so tudi v Sovjetski zvezi osebe, ki se ne želijo namizno za šport, toda športniki ni več samran kot at- let s čvrstimi mišicami in brez močanov, ki taven stadiona ni- ni vreden, kot se dojava v ka- pitalističnih državah.

Namenstnik ministra za javno zdravstvo Romanov, ki vodi vsa športna organizacija v ZSSR, je takole obhajal poljovanje šport- nega delovanja v ZSSR: «Mi se predstavljam o vseh mednardo- nih tekmah s čvrstnim namenom, da zmagamo, kot delajo vsi špor- tniki. Če izgubimo, ni za to, dru- gi se skušamo bolj pripraviti. Šport mora koristiti ljudstvu, to je naša skrivnost».

Kakoli so moji, ki so teh par desetletij vodili organizacijo športa v ZSSR? Vsi sovjetski vo- ditelji so nadežni skromni in brez- pristni pošteni in sposobni; pre- takšnih mož, bi vsi najlepši na- rati propadli. Skoro vsi so špor- tniki, ki imajo za seboj dolgo pot športnega udeleževanja, kar na- menstnik ministra za javno zdrav- stvo ukrajinske republike Raz, bisiš koborec.

Bisiš športniki, ki so ohranili svojo skromnost in prepro- sto so tudi namenstnik ministra Romanov, glavna tajnica Danilova, voditelj Ponomarev, namen- stnik ministra republike Georgije, in znani fitolog Kristjancev, in vsi

Avtomobil «Zvezda», ki ga je vozil A. Ambrosenkovič in ki je na IV. prvenstvu ZSSR prevozil 50 km v 1726".

ostali športni voditelji ZSSR. V vseh stadijih, bazenih in telovadnicah se usakodnevno va- dijo desetine in desetine športni- kov, pod vodstvom svojih vadi- teljev. To so športniki vseh staro- stni možje, žene, študenti, de- lavci, kmetje, inženirji, profes- orji, vojniki. V vseh stadijih so na razpolago številni zdravniki, po večini žene, diplomirani in- struktorji, ki so izšli iz višje šo- le za telesno vzgojo, voditelji in tehniki iz srednje šole za telesno vzgojo.

Zdravniki in zdravnice nosijo bele čepice in posebne okrogle bele čepice na glavah. Vsi so specializirani na univerzah in imajo nalogo pregledovati atlete pred in po tekmi ter dajati na- vodila instruktorjem. Kdor se želi posvetiti kateri koli panogi

športa, se mora podvreči pregle- du teh zdravnikov, ki mu potem svetujejo kateremu športu naj se posveti, kakšnih naporov naj se izogiba in katere mišice mora razvijati. Sele potem pride aspi- rant v roke instruktorjev, ki ga preizkušajo na igrišču ali v telo- vadnici. Vsi zdravniški pregledi so seveda brezplačni. Zdravnice plačujejo športna društva ali šole; kajti vsi dohodki iz športnih prireditve ostanejo v blaginjah društev, ker so športniki diletan- ti in ne prejemajo plač za svoje udeleževanje. Zato si vsako dru- štvo lahko privoščiti veliko šte- vilno zdravnikov in instruktorjev. Zdravniški pregled je za vse športnike obzelen.

(Sledi nadaljevanje) MARTIN

IZ SLOVENIJE

SEZANA

V Sežani vsak pozna bivše- ga partizana «Starega». «Stari» je v borbi za svobodo izgubil sili, ženo in sam postal 60 odst. invalid. «Stari» ni več sposoben za delo in upraviče- no pričakuje da mu bo država plačevala invalidnino. V Jugosla- vljavi pa se danes le s težavo pride do invalidnine. «Staremu» so prav kot tisočim drug- im invalidom iz NOB priznali, da je invalid, ker tega očnega dejstva ni mogoče prežeti. A meseci potekajo, «Stari» pa ne dobiva nobene invalidnine.

Ljudstvo zahteva, naj drža- va zagotovi «Staremu» in ti- sočim invalidom podporo, s katero bi lahko dostojno ži- vili.

JESENJE

V zadnjem času je prišlo do protestov gradbenih delavcev Slovenije proti upravam pod- jetij ki ne izpolnjujejo obljub o izplačevanju terenskih do- datkov. Posebno veliko je bilo ogorčenje na Jesenicah, kjer deluje 5 gradbenih podjetij, od katerih ima vsako drugače- merilo za določanje terenskih dodatkov delavcem. Gradbeni delavci zahtevajo izplačilo teh dodatkov v tisti višini, ki jim je bila zajamčena v pogodbah.

ZAGORJE

Delavci in delavke zagorskega rudnika so odločno nastopi- li proti sklepu uprave o od- pustitvi vseh poročenih žen. Delegacija delavcev se je zla- sila na upravi in zahtevala, naj vse poročene žene ostane- jo še dalje na delu. Kljub temu uprava še ni podvela uk- repov, ki bi zagotovili tem delavkam stalno delo.

CELJE

V Celju je preko 100 mladinc- ev in mladink, ki bi se hoteli izučiti obrti a ne najdejo no- benege podjetja, ki bi jih za- poslilo in jim omogočilo, da se izučijo poklica.

Iz litovskilistov

Porocvalec

Krivične davčne odmere v čini Rakovnik na Dolenskih «Družina Karla Kovačiča iz Skrijev št. 13 je vsa sodeleval v NOB. Edina hčerka je bila partizanka, enega sina so ubili brigadisti ker je delal za Oe- drugi sin se je smrtno ponesel, tretji pa je brez roke, preve- tako kot oče. Za delo sta do- samo dva mladoletna otroka mati. Hliso ima na pol podpo- prav tako gospodarsko posloje- Ker nima svoje vprzne žive- mo družina vsako leto 100 do- delati pri velikih kmetih, ki ji posodijo vprzno živino za ob- lavo 3.70 ha velikega posestva. Temu malemu kmetu, ki me- 100 dni na leto tlačiti pri li- likih kmetih, je davčna komi- sija odmerila davek za leto 1952 v 10.225 din ali 300 din od vršine t t ara. Podoben kot nje- je odmerila tudi drugim kmeti- ki nimajo lastne živine. Pred- nik davčne komisije je pose- jnik Stanko Knaz iz Okroga št. 2. je močan kmet z 9.33 ha zem- ljo do 4.44 obdelovalne, ima 60- bro delovno silo in svojo vpr- zno živino. On ima odmere za 13.125 din ali 140 din na ar. je prvo polovico manj, ne glede na progresivno lestvico, kot ima kmet invalid Karel Kovačič. Pri tem naj omenimo, da je Kovačič iz zvesti, da bi poročeni- vjele davčne obveznosti pro- obloke.

«Slovenski porocvalec 22. 8. 1958»

Zakaj na isti progri različni? — Autobusno progro Ljuba- nja - Bovec održujeja S.A.P.G. S.prednik autobusa S.A.P.G. prevzame kolo, kadar se zljubi, pa čeprav je autobus na- rajisto prazen. Računa pa za progro Ljubljana - Kobari- din, medtem ko prevzame av- bus APG kolo brez nadaljnje računa pa za isto progro le- din. («Slovenski porocvalec, Ljubljana»)

DNEVNIK

Za kritje strokov ob prilo- zastave na Okroglici, bodo hovski cementarji, goriski me- lji in mirenki čevljarji ter tujski kovači, to je okrog 6000 delavcev gorškega okraja, delajo- na dan več.

«Ljubljanski dnevnik 19. 8. 1958»

O NEKEM FALZIFKATU

Kot smo že pred dvema tednoma poročali, je milanska repub- «Le Ore» v svoji 18. številki od 12. septembra objavila nekaj artik- ljev, ki jih je sestavil mladenič Lucio Berzioli. Objavljeni so bili intervjui s Skofom Santinom, z županom Bartolijem, z lu- bljanskim političnim svetovalecem pri ZVV prof. Dr. Castron in tov. Vidalijem. Namislijem intervjui s tov. Vidalijem objavljeno tu spodaj.

Tov. Vidalij se je zelo začudil, ki je zvedel za ta intervjui. Ko- j je pisal ravnatelj revije Salbato Cappellija, da ni njegovega urednika nikoli videl, se namjaja pa da mu je podal kakršno koli izjavo. Pismo tov. Vidalija smo objavili v svoji številki od 26. septembra.

26. septembra je omenjena revija objavila pismo tov. Vidalija a je njen ravnatelj potrdil, da je njegov urednik govoril s tov. Vidalijem. Zato je tov. Vidalij postal ravnatelj revije novo pismo v katerem poudarja, kar je že poudaril v prvem pismu in zahteva naj revija objavi pismo, ki ga je prejel od urednika Lucija Berziolija. Pismo Berziolija je naslednje:

Čenjeni dr. Vidalij! Milan, 17. septembra 1958.

Pisem vam ta dopis v zvezi z vašim pismom št. 1287, poslanim dr. Salbato Cappelliju ravnatelju socialističnega tednika «Le Ore». Jaz sem avtor reportaže in intervjujev, ki jih je omenjena revija objavila. Ostali v članku objavljeni intervjui odgovarjajo vsi člani resnici samo vas, kot ste tudi sami spoznali, je izmišljen. To je bilo v mojih nameni, kajti ko sem se nahajal v Trstu sem vam parkrat telefoniral, da vas zaprosim za sestanek, toda na 2400 mi je bilo nemogoče vas izslediti. Ker sem pa imej malo razpolo- žljivega časa in sem se moral vrniti v Milano, sem si izmislil, da bi vam pisal, da boste znali razumeti upravičeno demantirali, vendar pa upam, da ta izjava ni razžalila vaših čustev in se ne razlikuje mnogo od vašega političnega mišljenja. Star sem 19 let in mogoče zaradi tega spoznavam šele sedaj, da sem ravnal preveč pre- nagleno, kot vsi mladi ljudje; hotel sem se samo izkazati pred dr. Cappellijem, ne da bi mislil na posledice, ki bi moge iz tega nastati.

Sedaj se kesam, kajti, če boste dalje postopali, bom prisiljen zapustiti svojo službo. Predno sem vam pisal to pismo sem dolgo mislil, da boste znali razumeti moje duševno stanje, upoštevajo- tuje dejstvo, da se kot začetnik in novinarjskih krogih nahajam prvič pred takšno situacijo.

Sedaj, ko ste prečitali moje pismo, storite kar se vam zdi naj- boljše bil bi vam pa hvaličen, če bi mi odgovorili, če me za drugo- pa vsaj, kot se pravi, eda me malo obrtite. Upam, da bom moge priti v kerakem v Trst in vas osebno spoznati; za sedaj pa vam prosim, da sprejmete moje opravičilo in moje najprirednejše po- ludrvice.

LUCIO BERZIOLI, ul. Vitruvio 3, Milano

S tem mislimo, da je vsa zadeva zaključena. V tej zadevi pi- sate, da najbolj očitno «Primorski dnevnik» in «Corriere de- stena, ki sta si hotela iz te laži in tega falzifikata napraviti političnega kapitala zato, da bi bralci pozabili na našo pro- trzasko, protislovensko in protitalijansko politiko. S tem je va- mašen gobec tistim bedakom, ki so falzifikatu verjeli.

Na koncu pa želimo postaviti pike na l. «Primorski» in «Cor- riere» sta dvignila takšen halo, ker italijani interjuje prav, da se ne more postaviti zadeve na ta način. Dobar komunist je dober Italijan, dober Slovenec, dober Hrvat. Oba polja sta medseboj ne- razdružno povezana. Vsak komunist slovenske narodnosti je ponosni na svoj narod, kot mora biti ponosen na svojo komunist italijans- ske narodnosti. Komunisti niso kot italijanski in slovenski nacio- nalisti, ki so dejansko le nacionalisti... ameriški. Komunisti prav- tako niso kot sindikalisti, ki pravijo, da niso ne Italijani ne Slo- venci, marveč... Tržičani, L. J. ne krop ne voda, prav pravi- stovani in potem... socialisti: prav tako kot Hitler in nacisti. Mi- torej postajamo zadevo, kot gre postajena: tržaski komunisti so dobri slovenski in dobri italijanski komunisti

ZA VSAKOGAR NEKAJ...

«SVEŽE» JAJCE

NEKI gost je v gostilni naročil sveže meško kuhano jajce. Ko mu ga je natakar prinesel, je opazil, da je na belj lupini s tim- nikom napisano: «Mlada sem, le- pa in samaj želim se poročiti. Moj nastoj je...»

Mladi mož je nemudoma odpo- sil na navedeni nastoj pismo z ženino ponudbo. Z obratno pošto je prejel naslednji odgo- vor: «Spoštovani gospod — za- hvajujem se vam za ponudbo, toda na žalost vam moram spo- ročiti, da sem že osemnajst me- secev poročena»

NI LJUBLI HRUPA

SHAW je posebno rad zabaval v neko zelo mirno londonsko re- stavracijo. Ko se je pa nekoga dne po dolgem času vrnil v svoj

OPTIMISTKA

priljubljeni lokaj, je z začude- njem in nevoljo opazil, da so u- vedli novost: med kosilom je svira- lni orkester. Po prvem komadu se mu je približal vodja orke- stra, ki ga je natakar opozoril na odličnega gosta, ter ga vprašal, kaj želi, da zaigra. Shaw je mirno odgovoril: «Dominos».

NAJVEČJA SKRB

SPREHAJALEC je na nabrežju opazil, da se neki otrok utaplja. Skočil je v vodo, ga izvlekel na suho in ga nato odpeljal k očetu, rekoč: «Tu imate svojega sinčka. Tvegal sem svoje lastno življenje, da ga rešim».

AMERISKA NAGLICA

NEKI priseljenc v ZDA se ni- kakor ni mogel privaditi ameri- ski naglici. Posebno se je bal ameriških zdravnikov in zato se doigo ni dal pregledati, čeprav je neprestano hiral. Končno se je nekoga dne na ulici onseve- stil. Z vsa naglico so ga odpel- ljali v operacijsko dvorano neke bolnice: ko so ga pa sliki, so mu našli na vratu obeseno plo- ščico z napisom: «Prislim, ne ope- rirajte me! Slepiča so mi že tri- krat odstranili. Jaz sem samo v nezavesti».

RADOVEDNEZ

NEKI letovislač si ogleduje va- ško cerkev in zvonik, ko se na- enkrat oglasi v zvoniku glas zvona. «Zakaj pa zvonijo?» vpraša mimoidočega kmeta. «Verjetno je kdo za vrv potegnili odgovori hudomušneč.

Ameriški general: «Poklicil Kostjo Nadja, da raportira o manevrih»

UVODNIK LISTA „ZA TRAJEN MIR“

KOLEKTIVNO VODSTVO V PARTIJI

Nepremagljiva sila komuni- stičnih in delavskih partij — resnično ljudskih partij, ki izražajo življenjske interese delovnih ljudi — izhaja iz dej- stva, da vse njihovo delovanje izhaja iz znanstvene podlage teorije maksizma-leninizma in obširne iniciative vodilnih kardov, zagotavlja pravilno vo- denje partije in dežele, enot- nost in nezlomljivo strnjeno- st partijskih vrst, zmagovito iz- gradnjo komunizma v ZSSR. Kolektivno vodenje je ne- odložno načelo delovanja vseh organizacij in vodilnih orga- nizacij v delavskih partijah Sov- jetske zveze. Sila vodstva leži v kolektivnem duhu, v strnje- nosti in monolitnem značaju partije.

Svetovno važna zgodovinska izkušnja Komunistične partije Sovjetske zveze, po- slopšena v statutu KP SZ, v sklopih kongresov in zasedanj Centralnega komiteja, v težah «Peideset let Komunistične partije Sovjetske zveze» je nadvse važna za vse komuni- stične in delavske partije.

V deželah ljudske demokra- cije predstavljajo komunisti- čne in delavske partije silo, ki vodi in navdiguje izgradnjo socialistične družbe. Sledet- vzgledu KP SZ, izkoriščajo- na ustvarjalni nadin najino iz-

Šolske razmere v ZDA

Zaradi pomanjkanja šolskih prostorov bo moralo v bodo- čem šolskem letu 3.500 učenc- ev prvega in drugega razreda v Wa hingtonu zahajati v šole le pol dneva, ker bodo v po- manjkanju šolskih prostorov ostalega pol dneva porabili za ostale razrede.

POL MILIJARDE LJUDI IZ SUŽENJSTVA V SREČNO ŽIVLJENJE

lova Kitajska ma štiri leta

Oktober je veliko kitajsko praznik... Kitajska se naglo dviga iz zaostalosti in gradi svojo industrijo...

nja električne energije in nafte, novi rudniki bodo začeli delovati... V svojih naporih uživa ljudska Kitajska vsestransko nesebično pomoč Sovetske zveze.

Kitajska se naglo dviga iz zaostalosti in gradi svojo industrijo in svoje napredno kmetijstvo...

LEV TOLSTOJ

125-letnica rojstva ruskega velikana

Letos 10. septembra je poteklo 125 let odkar se je rodil veliki ruski pisatelj, romanopisec, dramatik, pedagog in moralist...

Ko se je po vojaških letih leta 1855 Tolstoj v Petergradu prvič selil z največjim ruskim pisateljem Turgenjevom...

LEV TOLSTOJ

zdravnika Zofijo Andrejevno Bers. Sprva se je počutil srečnega ter se vseil družine...

Kdo je bil Willy Goettling

Vsi se spominjamo, kako so zahodni listi kričali, ko je bil v vzhodnem Berlinu ustreljen Willy Goettling...

Evro kaj piše grški reakcionarni list «Drassia» iz Heracleona (Kreta): «Willy Goettling je bil znan v Heracleonu za svojega neusmiljenega preganjanja kretskih rodboljov...

KAKO SE MORAMO RAVNATI Z NOVIM PRIDELKOM

NAJMANJŠA ZANIKRNOST nam lahko pobere vse vino

Največjo pažnjo je treba posvetiti sodom - Priporoča se pretakanje vina na prostem Po končanem kipežu je treba prve čase dvakrat, potem pa enkrat tedensko dolivati v sode

Trgatev je skoraj povsod že končana. Pridelki je bil letos skromen in vina malo. V miljskih hribih in tudi nekateri kmetje na Kolonkovicu in na Kati nari niso sploh trkali...

popravimo ali ozdravimo, če ga dobro operemo z vrelo vodo, kateri dodamo 3 odst. sode in ga potem s čisto mrzlo vodo večkrat dobro izperemo...

Težje je ozdraviti sod, ki je okužen s plesnjo. Če se je plesen globoko zajela v tes, moramo sod dobro ostrgati in ga potem dobro oprati z vodo...

Kmet, ki pravilno ravna s vinom pri trgatvi in v kleti, si prihrani pozneje mnogo truda in skrbi. Vino je zelo občutljivo in izpostavljen mnogim boleznim...

S trije v brenjo in kmalu ga bomo pili - tako si misli mladenič iz Krži, ki se udeležuje trgatve.

Podpisujemo in pridobivamo še druge podpise za civilno upravo na STO...

Primeri z letom 1952 so se kapitali vloženi v težko industrijo in mehanične izdelke povečali za 47,31%...

Objavljamo prispevek tov Aloja Rogelja: Prav gotovo vsi bralci poznajo vasio Tomaševico pri Komnu...

BORCI PRIPovedujejo o svojih doživljajih

STJENKINA RODNA vas za časa borbe

Organizirali smo celo kolono, ki so šteli 36 vozov! Tisti čas sem za vse to bil jaz odgovoren. Vse je bilo točno zapisano in določeno...

Daniela je kar davilo in po mizi je udaril z roko: «Molči, azina! Dosti o tej Lizi! Se bo že še kesala, da je vzela tega starca...

Poziv SHPZ slovenskim staršem

Vse navedene razloge naj starši dobro pretehtajo ter naj na njihovi podlagi odločijo, kako bodo zagotovili svojemu otroku popolno znanje materinskega jezika...

Slovensko hrvaška prosvetna zveza JUSTO KOSUTA

Sprehod po podeželju

Z BREGA

Nasprotno od drugih krajev, posebno miljskih hribov, kjer je toča uničila ves pridelek, je letos v Bregu grozdje dobro obrodilo...

Mislimo tudi, da bi morala občina več skrbeti za modernizacijo in olepšavo naše vasi posebno, ker predstavljajo Opustine enega izmed najlepših turističnih krajev na Tržaškem...

NABREŽINA

Mi prebivalci iz stare vasi v Nabrežini se pogosto oglašamo, kajti pri nas vedno kaj ni v redu...

Potrebno bi bilo sneti sedanjo tablo na avtocesti, ki kaže pot za Nabrežino in jo prene ti na pot, ki pelje na kriško cesto in dalje po drugi strani v Nabrežino...

OPČINE

Kot v mestu, tako tudi v naši vasi, prihaja vedno bolj do izraza dejstvo, da tržaška občina izvršuje nenačrtno razna javna dela in včasih brez potrebe troši denar...

Od Tolstoja kakor tudi od drugih Rusov so se učili in se še učijo vsi veliki svetovni mojstri umetniške besede in veliki angleški kritik Mary celo pravi, da pisatelj drugih narodov je capljajo poleg takih velikov kakor sta Tolstoj in Dostojevski...

Medanke v LR Poljski pri telovadnih vajah

Medanke v LR Poljski pri telovadnih vajah... Povečala se bo proizvod...

Cvetje v jeseni

Ivan Tavčar

pravljaj z Danijelom in Mlačanom, mi je dostavila zbornica poziv, da naj v osmih dneh razložim, kako se v mojih očeh kmečki pretep na Gori strinja z moimi stanovskimi dolžnostmi...

četka nisem mislil nanjo. Cemu naj bi deklica v mesto jemat? Sam se preselim na Jelovo brdo, se oženim pa bom obdeloval zemljo, svojo lastno zemljo, in rodil otroke...

gih deset tisoč. Procente in špeže imaš tudi ti. Kar v roko tehta, Mlačan! Ugovarjal sem: «Naprave se mi zde bolj slabe in deset tisoč je dosti preveč»...

TU PA TAM...

PO FRANCU JOZEFU SE JIM TOZI - Titopendentistični 'Corriere di Trieste' so v nekem članku od 30. septembra preuzeli 'sveto nalogo' obrambe in poplavljanja avstro-ogrske imperije, ki za kar ne more prebrati. Po 'ugotovitvah' britnih butic v uredništvu tržaškega kvarta la e po bona je bila Franc Jozefova Avstrija ena izmed najbolj milorjubnih držav, kateri so padla ozemlja kar sama v narode koje zrela hrushka z drveva 'Uboga' Avstrija in tme la nikoli osvajanji načrtov, ni zatirala in osvajala druge narode, ni nikdar nikogar napadala, marveč se je morala arevica vedno braniti in prav nje so bile prizadene največje akrtivice. To je - v pr preprostit besedah povedano - smisel avtomotora, ki je prišel izpod peresa nekoga zelo gorečega in vnetega zagovornika rajneka Franca Jozefa. Skoro oduel bi bilo polemizirati s takimi bedastostmi, ker je prav slovenski narod najbolje občutil na lastni koži svetiko ljubezen, ki jo je gojila rajna Avstrija do nas Slovencev, katerim je od časa do časa vrla z mize prav drobitnic, kot jih meč sedaj okupacijska oblast, Morda pa bi hoteli pri 'Corrieru' povratek v 'stare caje' Franca Jozefa, hoteli bi morda povratek v čase brle morda 1902, ko je prav po 'zastugi' režima Franca Jozefa tekla po tržaških ulicah kri stovenskih in italijanskih delavcev. V Avstriji sicer ni več marnih, vendar pa obstajajo še vedno najboljše pogoji, da bi se posebno za Slovence cedila sam med in mlieko. O tem naj pri 'Corrieru' uprašajo koroske Slovence, pa bodo kmalu slišali... koliko je ura!

SAMI SE TOLČEJO PO ZOBH - 'Demokracija' od 18. septembra skuša na vse pretege prepričavati svoje reake bralce, da so komunisti proti STO, prodajajo Trst Italiji itd. itd. Sicer ne povejo nič novega, ker je to titovska lajna, ki traja že pet let. Na drugi strani njihovega lista pa najdemo - gje čudo - da so tudi komunisti za ohranitev STO. V čimuk se nanašajo na govor uo: 'Togliattij, ki ga je imel 13. t. m. v Milanu, kjer je podaril, da je treba spoštovati mirovno pogodbo in izvajati določila tude kar se tiče STO. Kako torej, gospodje okrog 'Demokracije'? Ali se sami biete po zobeh?

NAJ POVEJO, KDO SO NJIHOVI 'MUCENIKI' - Tržaško glasilo 'fasistične' pravna Rina Alessia, osebnega prijatelja obesnega na trgu Loreto 'Gloriale di Trieste' se iz dneva v dan bolj repen in braha svoj fasistični stroj proti slovenskemu štobilju, osupodilni borbi in našim štovam, ki smo jih utrpeli pred in po 25. juliju 1945. Nesramnost Alessieva glasila sega že tako daleč, da skuša prikazati fasistične kolce, roparje in morilce, kot nekake 'drste' balkanske kroatolastit. Tem 'opornim' izjavam odgovorimo samo eno in sicer, naj vendar enkrat pokaže na dan točen seznam vseh teh takozvanih 'stritov', pa jim bomo za vsakega posebej povedali, kaj in kdo je bil. Na dan z ime ni tedaj Sicer zelo domimo, da bi se to uresničilo. Gnojnik mešati je precej nerodna zadeva; bolj ko jo mešas, bolj 'smrdi'.

VREDNE PAVLHE - 'Demokracija' št. 38 z dne 25. 9. 1953: ce ne bi bil Vidali z ES v Trstu in KPI tedaj podpr sedentistične D. Gasperljeve politike proti STO, ne bi nikoli prišlo do Londonskega dogovora in zavezni ne bi bili izločeni civilne uprave Trsta v italijanske roke. Pa naj bi 'Demokracija' povedala čemu so šli v London dr. Agnetto, Babi, 'scavallere della Corona d'Italia' Stocca et Co!

Sedaj pa poslušajte 'Primorsk' z dne 27. septembra 1953: 'Kajti italijanskemu vladjočemu razredu se je posrečilo, in prav s pomočjo tržaškega kominformistskega vodstva, spremeliti Trst v navaden privek Italije... Da danes o resnici nismo vedeli, da ZDA in Velika Britanija bolj posustata 'kominformist' kot pa svoje prijatelje. Na usak način smo menja, da presegata ti dve pavilhošinski celo samega Pavluho, ki bi si napram njim po vsej praksi zaslužil najmanj pet doktoratov.

LJUDSKA PROSNETA

Kulturna prireditelj v Podonjru. Jutri, v nedeljo 4. t. m. priredi PD 'Zvezda' v Podonjru lepo kulturno prireditelj s sodelovanjem mladinske dramske skupine iz Opčin, ki bo utorizirala zanimivo otroško igro z gozbo in petjem 'Rdeča kapa'. Vstop prost proti vabilu. Začetek ob 17. uri. Prilite in priljete tudi otroke!

Novo športno igrišče v Boljuncu. Novo športno igrišče v Boljuncu bo otvorjeno jutri v nedeljo 4. t. m. ob 15. uri. Ob tej priliki bo odigrana zanimiva prijateljska nogometna tekma med športnima kluboma Rosandro in Pristančički.

Enotnost delavcev je porok zmage

Mogočna četrtkova splošna stavka industrijskih delavcev, ki po svoji obširnosti predstavlja enega največjih gibanj v zgodovini delavskih borb, se je vršila v globokem duhu enotnosti in sloge, kljub vsem poskusom delodajalcev, da bi delavce zastrašili in razdvojili. S svojim negativnim in trdovratnim stališčem so hoteli delodajalci izživati delovne ljudi, slednji pa so odgovorili s prvimi enotnim odločnim protestom, ki se bo nadaljeval in širil, če ne bodo vzete v poštev zahteve sindikalnih organizacij.

Za delavce je bila to bitka za izboljšanje mezd in plač, bitka proti odpustom, za povečanje zaposlenosti in s tem za obrambo in razvoj industrije in gospodarstva ter za svobodno izvajanje demokratičnih pravic v notranjosti tovarn.

Neizpodbitno dejstvo je, da so se od leta 1948, do 1953, dobički industrijece neprestano večali. Vendar pa slednji zahtevajo, naj bi delavske plače ostale vedno iste. Ali ni mogoče čista resnica, da je srednja delavska plača 50 odst. izpod najnižjih potreb povprečne družine? Dovolj je nekoliko podatkov vzetih iz zadnjih uradnih statistik: v maju 1953 so znašali življenjski stroški za povprečno družino, sestavljeno iz 4 članov 59.774 lir mesečno, razdeljenih kot sledi: 35.664 za prehrano, 9.964 za obleko, 1.695 za stanovanje, 3.340 za električni tok in kurjavo in 9.111 za razne stroške. Istočasno so znašali povprečni prejemki delavca 26.551

litrov. V pomini lov. Uršica in Bolčine. V počastitev spomina ljubljenskih tovaršev Avrelja Uršica in Franca Bolčina, ki sta umrla pri izpolnjevanju svojih poslanstev komunističnih voditeljev, dajejo podpisani tovarši pobudo za izdano nabiralno akcijo za demokratični tisk in pozivajo vse tovarše in prijatelje, naj jim vsak v zbirajo denar, ki ga namenijo za izdajo demokratičnega tiska in njegovega podpiranja.

Viktorio Vidali 1.000, Laura Weiss 1.000, Marija Bermet 1.000, Giuseppe Pogassi 1.000, Crevatin Lino 1.000, Kolenc Mario 500, Valentini Spartaco 1.000, Armida Zobeč 1.000, Elio Giacomini 1.000, in številni drugi tovarši.

Gornjemu pozivu so se takoj odzvali številni tovarši, ki so že poslali svoj prispevek. O nadaljnjem poteku akcije bomo poročali prihodnje.

lir. Ne gre torej za špekulacijo, če govorimo, da delavski prejemki ne zadostujejo niti za hrano.

Po drugi strani pa so dobički industrijecev povsem drugačni. Vzemimo samo primer upravnega sveta Združenih jadranskih ladjedelnice (CRDA) ki je 31. marca leta ugotovil 136.665.914 lir dobička in bo ob enem zboru delničarjev predlagal razdelitev 4 odst. deleža.

To so najboljši dokazi zakaj čitajo delavci potrebo, da čeprav v skromni meri izboljšajo svoje stanje. Za zahteva ima globok socialni smisel, ker se z izboljšanjem življenjskih pogojev delavskih družin povečuje tudi kupna moč, s čimer se poživlja trgovina. Zato so v tej borbi industrijskih delavcev zainteresirani tudi vsi ostali gospodarski sloji, ki živijo od delavstva. Ob enem pa predstavlja ta enotna borba vzpodbudo za delavce vseh ostalih kategorij, ki jih mučijo ista vprašanja.

Pravičnost zahtev in dosežena enotnost predstavljata silo sedanje fronte dela, ki se zoperstavlja gospodarijem. Če se bo ta enotnost ohranila in utrdira, ne bo mogla Zveza industrijecev mimo tega dokovstva. Zato je treba enotnost

Sludile bodo še druge lahkoatsletske tekme. V okviru otvoritve bo prirejen tudi 'Priznanik' trgatvca s prodajo grozdja ter se bo točila že nova kapljica. Pridite!

'Divji in nedeljski lovci v Ricmanjih. Ze danes opozarjamo na zanimivo prireditelj, ko bo drugo nedeljo 11. t. m. dramska skupina prosv. društva 'Slavice Ricmanje' - Log nastopila v Prosv. domu v Ricmanjih z večjo igro v štirih dejanjih 'Divji in nedeljski lovci. Vse kakor bi ta nastop vesel in zanimiv kulturni dogodek za Ricmanje in okoličane, ki bodo gotovo v velikem številu prihili, da vidijo, kaj zmorejajo tudi mlajši igralci, ki bodo ra-

Vesel dogodek pri Sv. Ivanu. Jutri se poročita tov. Marija Furlan iz Sv. Ivana-Vrdela št. 1615 in Marjo Skri, oba zglezna člana dramskega in pevškega svetoivanskega prostevnega društva in vseh tamkajšnjih naprednih organizacij. Priznoro jima čestitajo ter želijo mnogo sreče domače PD 'skamperice', 'Ljudski oden', SHPZ. Pridrduje se tudi 'Delov

Proslava padlih v Trebčah. Pod okriljem trebenske sekcije Zveze Partizanov in bivših političnih preganjancev STO bo jutri, v nedeljo 4. oktobra ob 10. uri v Trebčah svečana komemoracija padlih za svobodo. Po polaganju venca pred spomenikom bosta počastila padle borce tovarša Stane Bidovec in Vittorio Poccacal. Sodelovalca bosta tudi godba in zbor iz Trebč.

Veliki dogodek pri Sv. Ivanu. Jutri se poročita tov. Marija Furlan iz Sv. Ivana-Vrdela št. 1615 in Marjo Skri, oba zglezna člana dramskega in pevškega svetoivanskega prostevnega društva in vseh tamkajšnjih naprednih organizacij. Priznoro jima čestitajo ter želijo mnogo sreče domače PD 'skamperice', 'Ljudski oden', SHPZ. Pridrduje se tudi 'Delov

NADALJUJE SE PROTEST PROTI ATENTATOM NA STO Miljski občinski svet proti razkosaanju našega Ozemlja

V sredo se je sestal na izrednem zasedanju miljski občinski svet, ki je nastalo na našem Ozemlju po zadnjih predlogih Tita in Pelle. Ti predlogi jasno pokazujejo namen uničiti mirovno pogodbo in kakor koli razkosati STO na škodo njegovih prebivalcev.

Sindikalne organizacije so vedno pripravljene razpravljati, toda če bo Zveza industrijece ostala trdovratno na svojem stališču in prezrla strogo opozorilo zadnje splošne stavke, bodo delovali ljudje še odločneje nadaljevati svojo borbo do konca, do popolne zmage.

Občina o prodaji novega vina. Občina javlja, da je do 31. oktobra prepovedano prodajati novo vino. Ta odredba je bila izdana, da se prepreči razna črevesna obolenja. Vsaکو prodajo mošta in sladkega filtriranega vina pa je treba priljajati dan pred začetkom prodaje na občinskem higijenskem uradu v ul. Cavana št. 18, III. nadst., soba 31, kamor je treba prinesiti tudi vzorec vina, namenjenega za prodajo.

Resolucija socialdemokratov zahteva pletbišč in odobrili so jo poleg socialdemokrata tudi demokristjanski in republikanski svetovalci. Tovariš Postogina je objasnili naše stališe do plebiscita, ki v sedanjih pogojih ni izvedljiv in bi se moral - če bi ga ljudstvo zahtevalo - izvršiti v pogojih svobode, brez tujih okupacijskih čet ter na podlagi izbire med Jugoslavijo, Italijo in

STO, ker se ne more prezreti vseh tistih državljanzov, ki so za ustanovitev našega ozemlja. Druga komunistična resolucija ugotavlja, da samo tiste krajevne in tuje sile, ki jim ni pri srcu usoda našega prebivalstva, imajo interes ustrvarjati na STO zmedo in netitovsvo vrsto mi z živčnimi nardi, da se ne bi zoperumeli in našli izhod iz tega stanja. V današnji situaciji je edina najboljša in pravilna rešitev uveljavitev mirovne pogodbe, ustanovitev STO in kot posledica in časna rešitev imenovanje enotne civilne uprave OZN, ki naj nadomesti sedanji vojaški upravi. V razpravi o tej resoluciji je titovski predstavnik po svojem običajnem protikomunističnem izbruhu izjavil, da se načelno strinja pa se je kljub temu vzdržal glasovanja, pri katerem je bila resolucija odobrena z večino glasov.

O vpisovanju v otroški vrtec pri Sv. Ivanu. Raznarodovalci Slovencev, ki gnezdijo v tržaški občinski upravi, so ob začetku novega šolskega leta zopet poskrbeli za malo spozornost našim najmanjšim. Za vpis v slovenski vrtec so namreč določili, da se mora vršiti istočasno in v isti sobi kot za italijanski. S tem so očitno skušali izvajati na slovenske starše moralni pritisk, da bi vpisali svoje deca v italijanski otroški vrtec.

Te dni smo izvedeli, da so bili združeni po dva ali trije razredi (in sicer bodisi paristopne a žal tudi različne letne stopnje, kot n. pr. III in IV, razred v Dolini, v Križu, na Katinari, itd.), v nekaterih osnovnih šolah. Ker je nastala zmeda med slovenskimi starši in ostalim slovenskim prebivalstvom, je SHPZ povzela ukrepe za objasnitev zadeve ter poslala svoje zastopstvo (občinskega svetovalca Gombača in J. Gerbec) do g. Benčiča, da bi imela tudi uradno izjavo o zadevi. Gospod Benčič je izjavil, da bi združitev odvisna od števila vpisanih na določeni šoli, kar je odvisno od tega, da slovenska šola nima zakonodaje, ki ji zagotavlja organični načrt razredov in učnih mest.

Ali je res, da je Tebaldi nemoteno ušel iz našega mesta? V Bologni se je proti njemu začel proces - Odgovarjati mora za 37 umorov in za nešteto drugih ogabnih zločinov

Fasistični zločinec, bivši republikanski kvestor, v Bologni Tebaldi, ki se je pred pravico umaknil v Trst in tu mirno živel, je pred dnevi baje neovirano zapustil naše mesto. Ta vest, ki vztrajno kroži med tržaškimi prebivalstvom, ni bila ne potrjena in tudi ne zanikana s strani oblasti, ki so si prevzele težko odgovornost štiti in nuditi zavetišče nacističnemu kolaboracionistu, požigalcu in morilcu borcem in nedolžnim ljudem, namesto da bi ga izročile bolgenskemu sodišču. Verjetno se je zločinec Tebaldi prestrašil javnega mnenja, ki je vedno bolj divgalo svoj glas proti njemu in se je raje umaknil. Če je ta vest resnična, potem se lahko upravičeno vprašamo, v kakšnem ozračju živimo, kje je pravica in kaj mislijo oblasti, ki tako navneto nadzorujejo mirne prebivalce in ne vedo kod hodit takšen nevaren zločinec, ki spada v zapor in ne med potštene ljudi.

Najlepše pri vsem tem pa je, da titovski še vedno trdovratno molče, kot da se jih vse to ne tiče. S tem najbolj potrjujejo, da so resnične naše obtožbe in naši dokazi, ki smo jih objavili v zadnji številki našega lista. Kako naj titovski protestirajo, ko so pa sami že leta 1945. rehabilitirali Tebaldira in nešteto drugih fasističnih vojnih zločincev. Saj se vsi spominjamo, kako so po trkirat in štirikrat izpustili razne fasistične kriminalce, ki so se omakeževali s krvjo našega ljudstva in katere so bili pri-

siljeni arretirani na ovadbo ljudstva. In če se mi spominjamo, se tega še bolj spominjajo titovski sami in zato dajev, je pred dnevi baje neovirano zapustil naše mesto. Ta vest, ki vztrajno kroži med tržaškimi prebivalstvom, ni bila ne potrjena in tudi ne zanikana s strani oblasti, ki so si prevzele težko odgovornost štiti in nuditi zavetišče nacističnemu kolaboracionistu, požigalcu in morilcu borcem in nedolžnim ljudem, namesto da bi ga izročile bolgenskemu sodišču. Verjetno se je zločinec Tebaldi prestrašil javnega mnenja, ki je vedno bolj divgalo svoj glas proti njemu in se je raje umaknil. Če je ta vest resnična, potem se lahko upravičeno vprašamo, v kakšnem ozračju živimo, kje je pravica in kaj mislijo oblasti, ki tako navneto nadzorujejo mirne prebivalce in ne vedo kod hodit takšen nevaren zločinec, ki spada v zapor in ne med potštene ljudi.

Najlepše pri vsem tem pa je, da titovski še vedno trdovratno molče, kot da se jih vse to ne tiče. S tem najbolj potrjujejo, da so resnične naše obtožbe in naši dokazi, ki smo jih objavili v zadnji številki našega lista. Kako naj titovski protestirajo, ko so pa sami že leta 1945. rehabilitirali Tebaldira in nešteto drugih fasističnih vojnih zločincev. Saj se vsi spominjamo, kako so po trkirat in štirikrat izpustili razne fasistične kriminalce, ki so se omakeževali s krvjo našega ljudstva in katere so bili pri-

Prispevki za Mesec tiska. Piščane 200, Purič 100, Benčina 100, Kobal 374, Penko 100, Carlil 100, Scodler 100, Spaccan 100, Mellari 100, Silivar 100, Karl K. 100, Pierazzi S. 500, Cucechi 200, Godina 150, Musina 100, Paoli 100, Travun 100, Zigante 100, Giovannini 100, Gregoretto S. 100, zbirka tov. Luxa 750, Zuič B. 100, uradniki skupine premarjarjev 1 ti-

so, Tuci 50, Benedetelli 100, Fortunat 300, Košuta 200, Benici 100, Apel 200, Fontana 2.000.

Clani sece. komiteja v Domju 2.500, Mattioni 150, Colli 1.500, Marcello 2.000, Castro 100, Strizolo 300, N. N. 500, Premoli 100, Radič 100, Sabadin 100, Benčić 100, Gigi 200, Zuechi 135, Balbi 100, Rudi 100, Quintino 500.

Piero 50, Sancin 200, Fortuna 100, Gorgato 100, Renato 100, Zatter 100, Bokolič 200, Martingano 100, Cobaia B. 50, Cernigoj 100, Ferrara 250, Likar 500, Nicion 100, Franco 100, Mazza 100, Benevoli 100, Ferraliti 100, Biagini 100, Košuta 50, Tedesco 50, Star M. 250, Blecher 200, Romano 300, Bufoloini 100, Maffioli 200, Cechei 150, Sinigoj 200, Milocco 100, Bambic 100, Mauri 100, Martiniuzzi 300, Jerina 100, Fontanot 50, Fabbrini 100, Corin A. 300, Pellizzaro 200, Carnera 100, Dilena 200, Ziberna 100, Bialec 200, Rumberic 100, Todici 50, Metus E. 100, Grossi 150, Nicolini 50, Locchi 250, Lorenzon 50.

(Nadaljevanje s 1. strani) zajamčene. Toda ameriško-angelski vladajoči krogi ne delujejo niti v interesu narodov niti ne v interesu miru. Trst spreminjajo v svojo vojno bazo, s tem pa se strinjata tudi beograjski in rimska vlada. Značilno je, da beograjski in rimski vladajoči krogi odgrajni nastopajo za revulzijo mirne pogodbe z Italijo, pri tem pa niti z desetico ne omenjajo nujnosti umika ameriško-angelskih čet iz Trsta. Za samo to dejstvo popolnoma rakirnikuje vso lažnost njihovih izjav, da baje žele rešiti tržaško vprašanje v interesu prebivalstva STO, razkrinkuje vso lažnost njihovih aradiljubnih fraz in njihove smrtoljubnosti.

Beograjski oblastniki kriče sedaj na vse grlo, da baje nastopajo v interesu miru. Trst spreminjajo v svojo vojno bazo, s tem pa se strinjata tudi beograjski in rimska vlada. Značilno je, da beograjski in rimski vladajoči krogi odgrajni nastopajo za revulzijo mirne pogodbe z Italijo, pri tem pa niti z desetico ne omenjajo nujnosti umika ameriško-angelskih čet iz Trsta. Za samo to dejstvo popolnoma rakirnikuje vso lažnost njihovih izjav, da baje žele rešiti tržaško vprašanje v interesu prebivalstva STO, razkrinkuje vso lažnost njihovih aradiljubnih fraz in njihove smrtoljubnosti.

Beograjski oblastniki kriče sedaj na vse grlo, da baje nastopajo v interesu miru. Trst spreminjajo v svojo vojno bazo, s tem pa se strinjata tudi beograjski in rimska vlada. Značilno je, da beograjski in rimski vladajoči krogi odgrajni nastopajo za revulzijo mirne pogodbe z Italijo, pri tem pa niti z desetico ne omenjajo nujnosti umika ameriško-angelskih čet iz Trsta. Za samo to dejstvo popolnoma rakirnikuje vso lažnost njihovih izjav, da baje žele rešiti tržaško vprašanje v interesu prebivalstva STO, razkrinkuje vso lažnost njihovih aradiljubnih fraz in njihove smrtoljubnosti.

Beograjski oblastniki kriče sedaj na vse grlo, da baje nastopajo v interesu miru. Trst spreminjajo v svojo vojno bazo, s tem pa se strinjata tudi beograjski in rimska vlada. Značilno je, da beograjski in rimski vladajoči krogi odgrajni nastopajo za revulzijo mirne pogodbe z Italijo, pri tem pa niti z desetico ne omenjajo nujnosti umika ameriško-angelskih čet iz Trsta. Za samo to dejstvo popolnoma rakirnikuje vso lažnost njihovih izjav, da baje žele rešiti tržaško vprašanje v interesu prebivalstva STO, razkrinkuje vso lažnost njihovih aradiljubnih fraz in njihove smrtoljubnosti.

150 kmetovalcev naše cone nagrajenih Med njimi veliko članov Zveze malih posestnikov

V sredo 30. septembra se je vršila v glavni dvorani Trgovske zbornice v Trstu razdeljevanje nagrad in dijamantistim kmetom, ki so se tekom leta odlikovali za dobro vzdrževanje kleti in hlevov na področju A STO.

Denarno vsoto sta stavila na razpolago tukajšnjemu Področnemu kmetijskemu ravnateljsu, Tržaška hranilnica (Cassa di Risparmio di Trieste) in Consorzio Agrario. Nagrajenih in odlikovanih s častno diplomom je bilo približno 150 kmetov. Častno zastopana je bila Zveza malih posestnikov, ki je imela med nagrajenimi večino članov.

Prisednik ZPM Svab Valentin iz Kolonkova je dobil lastno diplomom za moderno klet in nagrado za vino. To je tretja nagrada, ki jo prejme naš predsednik. Tajnik ZPM Milijč Anton iz Saleza je prejel 2 nagradi in diplomom 15.000 lir za hlev ter 5.000 lir za vino. Odbornik Ivan Milijč je prejel kar 3 nagrade in tudi drugi odborniki ZPM so bili nagrajeni.

Cestitamo našim naprednim in pridnim kmetovalcem, ki s svojim vztrajnim in požrtvovalnim delom in s skromnimi

rezultati, s katerimi razpolagajo, poboljšujejo svoje vinograde in modernizirajo svoje hleve. Zeleli bi, da bi jim tudi drugi kmetje sledili v naprednem kmetijstvu in da bi se prihodnje leto povdvojilo številno nagrajenih.

Pohvaliti moramo Kmetijsko področno ravnateljstvo za lepo pobudo ali obzavlati moramo, da se je vsa slavnost vršila samo v italijanskem jeziku, medtem ko so bili nagrajeni kmetje 90% slovenske narodnosti.

Razdeljenih je bilo 800.000 lir nagrad. M. G.

Drugo nedeljo praznik tiska pri Magdaleni

Drugo nedeljo, 11. oktobra bo v Ljudskem domu pri Magdaleni velik praznik demokratičnega tiska s sodelovanjem godbe 'Rinaldi', zborov 'Rotas', raznimi zabavnimi točkami in plesom za stare in mlade. Ze sedaj vabilo na to lepo vsestno vse demokratično ljudstvo Magdalene in bližnjih sektorjev.

NOV KRIVIČEN UKREP PROTI SLOVENSKI ŠOLI Oblasti so zopet ukinitve več razredov slovenske osnovne šole Takojšnja intervencija delegacije SHPZ pri g. Benčiču

Tako včasih na eni šoli se številno vpisanih poveča, zato je možno namestiti nove učiteljske moke (primer Ricmanje); na drugi pa pade in se zato združita dva razreda (primer Dolina), dočim bi z organizacijskim načrtom ostali vsi razredi, še tako majhni. Jasno izhaja iz tega, da je edina koristna naša osnovna borba za uzakinitve slovenskih šol, kar naši občinski svetovalci, naše demokratične organizacije in komunistični in socialistični poslanci v Italijanskem parlamentu stalno postavljujejo. Tamošnja pravničar kaj križati pisnu 'Primorskoga dnevnika' okrog tega vprašanja, združuje razredov, ker so bili titovski vedno proti sistemizaciji slovenske šole.

V pogledu razredov samih, ho to prav gotovo škodovalo ponekod kvaliteto pouka karj povsed, kjer je več razredov združenih. Tudi nekatere učne moči bodo pri tem prizadete, v kolikor se tudi nje namešča na podlagi vpisanih učencev, ne pa na podlagi mest, določenih po eventualni zakonodaji.

Delegacija je izvedela ob tej priliki, da se učne moči nameščajo po lestivah, ne pa na podlagi raznih osebnih kriterijev, kot se je to dogajalo pretekla leta. Sicer ne bo lepo krita vsa lestivca A, kar bi gotovo bilo dosegljivo, ako bi imeli boljše staleže. Zastopstvo SHPZ je izneslo g. Benčiču tudi vprašanje učnih moči pri Sv. Barbarti, kjer so zaradi pomanjkanja učiteljev, ki bi pokrtila potrebna učna ročna dela, nekateri pretekla leta prepisali delce v italijanske šole. G. Benčič je izjavil, da bo v tem šolskem letu na šoli tudi učiteljski.

Delegacija je iznesla tudi nekatera druga vprašanja v zvezi z učnim načrtom in vplisovanjem v otroške vrte, na kar se bomo povrnili v prihodnjih tekih. Glede vpisovanja v slovenske šole je letos treba ugotoviti, kar izhaja tudi iz izjav g. Benčiča, da je število otrok na osnovnih šolah ostalo skoraj isto kot preteklo leto. Če pa upoštevamo, da je pretekli vrtil, ki je bil lani namnoženje, prestopil po večini v srednje in strokovne šole, lahko ugotovimo, da se je dotok v

na škodo življenjskih interesov ljudstva STO. Jugoslovanski rodoljubi poudarjajo svojo dušnost proti mahinacijam sovražnikov miru in ne bodo dopuščali beograjskim oblastnikom, da pretrgajo naše ljudstvo z demokratskim hrupom okrog Trsta. Rezinski propagandi se ne bo posrečilo prepričati zahtev rodoljubov zato, da se konča politika vojnih priprav, da se preneha tekma v oboroževanju, da se vzpostavi mirno sodelovanje z osemimi narodi, med njimi tudi s sosediim italijanskim ljudstvom. Vsak iskren jugoslovanski rodoljub smatra danes za svojo sejo po dožnost razkrinkovanje protinarnolpiti beograjskih oblastnikov, borbo za ohranitev miru, za preprečitev vsake akcije, ki je naprjena proti miru in ki bi mogla pahniti našo deželo v vojna katastrofa.

Jugoslovanski rodoljubi so vedno podpirali in bodo še nadalje odločno podpirali zahteve prebivalstva STO zato, da se uresniči pariška mirovna pogodba, da se umaknejo vse tuje čete s STO, da se prebivalstvu STO nudijo vse demokratične pravice, ki so mu bile zajamčene od pariške mirovne pogodbe.

20-letna Eda Kosmač iz Lonjerse ulice je na delu pri 'sluštito Farmaceutični' po nesreči padla s 3 metre visokega balkona in si pri padcu resno poškodovala obe peti. Prilidzali so jo v ortopedskem oddelku mestne bolnice.

V nedeljo ponodi sta se na prvem ovinku ceste, ki vodi iz Skotij v Trst, iz še nepopolnjenih vzrokov prevrnila z lambrero 17-letni Henrik Kobal stanujoč v ul. Madonnina 8 in Mario Paoli iz ul. Carli 4. Našli so ju na cesti onesveščena s prebito lobanjo. Na zalost je Kobal izidnih še pri prevozu v bolnico, dočim je Paoli umrl v bolnici tri dni pozneje.

V Nabrežni se je v nedeljo 16-letni Elio Pelizzon iz Trsta s svojim kolegom zateel v 78-letno Frančiško Legisa, ki

Pravničar kaj križati pisnu 'Primorskoga dnevnika' okrog tega vprašanja, združuje razredov, ker so bili titovski vedno proti sistemizaciji slovenske šole.

Za teden dni. Sobota, 3. - Terezija D.J. Nedelja, 4. - Francišk A. Ponezajek, 5. - Placid Torek, 6. - Pides Sestna Cet. tek, 8. - B. igla (Mla) Petek, 9. - Dionizij 3. ZGODOVINSKI DNEVI 3. 1866 je bila Beneska Slovenija priključena k Italiji. 5. 1944 se je pričela ofenziva Rdece armade v Ljvli. 5. 1947 je bil v Varsavi ustanovljen Informacijski urad komunističnih in delavskih partij. 7. 1948 nastala priključitev Bosne in Hercegovine k Avstriji. 7. 1949 proglašitev Demokratične republike Nemce. 8. 1848 se je rodil rlice Degayer, skladatelj internacionalne kije je danes borilna pesem delavskega zbija. 9. 1782 se je rodil slovenski slikar Matej Langus.

RADIO ODDAJE. TRST II. SOBOTA: 13. Moskvi duet in Srnelm kvintet. 15. Oddaja za Republiko Nemce. 16. Koncert nabrenskega zborov. 17. 18. 19. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Drugo nedeljo praznik tiska pri Magdaleni. Drugo nedeljo, 11. oktobra bo v Ljudskem domu pri Magdaleni velik praznik demokratičnega tiska s sodelovanjem godbe 'Rinaldi', zborov 'Rotas', raznimi zabavnimi točkami in plesom za stare in mlade. Ze sedaj vabilo na to lepo vsestno vse demokratično ljudstvo Magdalene in bližnjih sektorjev.

NOV KRIVIČEN UKREP PROTI SLOVENSKI ŠOLI. Oblasti so zopet ukinitve več razredov slovenske osnovne šole. Takojšnja intervencija delegacije SHPZ pri g. Benčiču.

Drugo nedeljo praznik tiska pri Sv. Jakobu. Jutri, v nedeljo ob 16. uri dalje bo v gostini 'Ai due muerie' (ul. Scuole Nuove vokal ul. S. Marco) velik praznik tiska z maro in raznimi zabavnimi to